

Státní oblastní archiv v Plzni

Státní okresní archiv Sokolov se sídlem v Jindřichovicích

Č. EL NAD: 1390

Č. AP: 92

Komunistická strana Československa

—

vesnická organizace Jindřichovice

1972 – 1990 (1992)

I n v e n t á ř

Eva Vlasáková

PhDr. Vladimír Vlasák

Jindřichovice 2006

Obsah

Úvod

I. Vývoj původce archivního fondu	str. 3
II. Vývoj a dějiny archivního fondu	str. 5
III. Archivní charakteristika archivního fondu	str. 5
IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu	str. 6
V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky	str. 7
Příloha č. 1: Seznam použitých pramenů a literatury	str. 8
Příloha č. 2: Seznam zkratk	str. 9
Inventurní seznam	str. 10
I. Spisový materiál	
A. Registraturní pomůcky	str. 11
B. Spisy	str. 11

Ú v o d

I. Vývoj původce archivního fondu

Nejnižším článkem Komunistické strany Československa, mající klíčovou roli ve vývoji naší republiky od roku 1945, se staly základní organizace. Strana po svém únorovém vítězství v roce 1948 získala ve státě prakticky monopol moci jedné politické strany. Její IX. sjezd konaný ve dnech 25. – 29. května 1949 schválil „generální linii budování socialismu – hlavní důraz kladl na socialistickou industrializaci a výstavbu socialismu na vesnici; položil důraz na vybudování materiálně technické základny socialismu.“ Prostřednictvím svých členů KSČ pak po dlouhou dobu specifickým a totalitním způsobem řešila sociální, politické a národnostní problémy společnosti.

Místní organizace Komunistické strany Československa začala v Jindřichovicích, které byly až dosud osídleny německým obyvatelstvem, vyvíjet svoji činnost s příchodem nového značně levicově smýšlejícího obyvatelstva již brzy po osvobození v roce 1945. Okresní správní komise v Kraslicích jmenovala pro správu obce 5. prosince 1945 čtyřčlennou místní správní komisi. Na podkladě výsledků voleb do Ústavodárného národního shromáždění konaných 26. května 1946, jež zároveň potvrdily rozhodující politický vliv KSČ v okrese Kraslice a jeho jednotlivých obcích, byl podle vládního nařízení č. 120 z 27. května 1946 ustaven v Kraslicích okresní národní výbor a v obcích, kde bylo při těchto volbách odevzdáno více než 50 platných voličských hlasů, byly ustaveny první místní národní výbory. V těchto volbách získala Komunistická strana Československa v okrese Kraslice 1 291 hlasů, což představovalo 51 procent ze všech voličských hlasů. Rovněž v Jindřichovicích byly vytvořeny podmínky pro vznik místního národního výboru. Ve zprvu osmičlenném místním národním výboru získali výraznou převahu komunisté, pro něž bylo odevzdáno z celkového počtu 105 jindřichovických hlasů 69 hlasů, tedy skoro 66 procent.

Po odsunu německého obyvatelstva v roce 1946 osídlili obec převážně reemigranti z Rumunska slovenské národnosti. Jindřichovice měly v roce 1947 okolo 900 obyvatel. Obec byla proti počtu 1 582 obyvatel v roce 1945 nedostatečně osídlena a počet obyvatel stále klesal, přestože se osadami, částmi a později i součástmi obce Jindřichovice staly původně samostatné okolní obce.

V obci působily po roce 1945 tři politické strany, z nichž měla komunistická strana nejvíce členů a naopak nejmenší počet členů měla strana národně socialistická, která později zanikla. V roce 1947 byly v Jindřichovicích tři komunistické organizace, z nichž každá měla okolo 30 členů. Také zde se komunistická strana sloučila v roce 1948 se sociálně demokratickou stranou. Politický převrat v únoru 1948 komunistům umožnil odstranit z veřejných a hospodářských funkcí prostřednictvím nově vytvořených místních akčních výborů Národní fronty všechny politické protivníky a subjekty, jež odporovaly

komunistické ideologii. Místní akční výbor Národní fronty vznikl rovněž v Jindřichovicích.

Od roku 1945 do konce června 1960 patřila tato obec do okresu Kraslice a od 1. července 1960 v souvislosti s územními změnami ke dni voleb do NV k 12. červnu 1960 do okresu Sokolov. V rámci těchto změn v organizaci státní správy se rovněž měnilo organizační uspořádání složek KSČ. Obec Jindřichovice měla výrazně zemědělský charakter a po celou dobu našeho socialistického vývoje zde jediným výrobním podnikem byly státní statky. Jako důsledek odlivu pracovních příležitostí se projevoval trvalý úbytek obyvatelstva. V roce 1970 měla obec podle sčítání lidu, domů a bytů již jen 550 obyvatel. Zhruba stejný počet obyvatel obce, pracující v zemědělství a lesnictví, pracoval i v průmyslu, avšak za prací dojížděl do okolních podniků a závodů.

Ve druhé polovině sedmdesátých let měla vesnická organizace KSČ v Jindřichovicích 18 členů a registrováno v ní bylo 13 členů a kandidátů strany s bydlištěm na území obce, avšak organizovaných u jiných stranických organizací. Vzhledem ke stále se snižujícímu počtu obyvatel a také členů ve straně zastávali jednotliví komunisté v obci většinou více funkcí. Ve veřejném životě působili jako poslanci a aktivisté národního výboru, funkcionáři jeho zařízení a funkcionáři a členové orgánů a organizací Národní fronty.

V roce 1985 měla vlastní organizace 12 členů, z toho 6 žen, a dále zde bylo registrováno 11 členů KSČ a 1 kandidát strany, kteří působili v jiných organizacích. Věková struktura členů začínala od 36 let výše a přesahovala věk 60 let. Převažovali členové české národnosti a členové se základním vzděláním. Do strany vstoupilo 7 členů v letech 1945 až 1967, 4 členové v období 1968 až 1977 a po roce 1978 vstoupil do strany 1 člen. Ekonomicky činných bylo 7 členů a 5 bylo důchodců, 8 členů uvádělo původní povolání dělnické. Organizace měla pětičlenný výbor, v jehož čele stál předseda a působili v něm jednatel zajišťující evidenční a administrativní agendu a pokladník spravující hospodářské záležitosti a provádějící výběr členských příspěvků, a dva členy organizace pověřila kontrolní a revizní činností. Členské a výborové schůze se konaly zpravidla jedenkrát měsíčně obvykle v zasedací místnosti místního národního výboru. Podle potřeby byly svolávány i mimořádné členské a výborové schůze a konaly se také veřejné schůze pořádané společně s dalšími společenskými složkami v obci zpravidla v sále kulturního domu. Všichni členové organizace byli zapojeni do veřejné práce v obci, 8 členů bylo zároveň poslanci MNV, z toho 1 členka byla předsedkyní MNV a 1 člen tajemníkem MNV.

Záhy po politických změnách v Československu, které zahájily listopadové události roku 1989, se působnost vesnické organizace KSČ jak v politickém postavením, tak i vystoupením většiny jejích členů ze strany výrazně utlumila. Vesnická organizace strany v Jindřichovicích přesto vyvíjela – i když stále menší – činnost až do října 1992, kdy se naposledy její členové sešli na výroční členské schůzi. Ačkoliv vlastní dokumentace této organizace o tom nesvědčí, od 31. března 1990 byla již organizována v nově vytvořené Komunistické straně Čech a Moravy.

II. Vývoj a dějiny archivního fondu

Dne 12. února 2001 byly do Státního okresního archivu Sokolov pod přírůstkovým číslem 8/2001 a na základě záznamu o převzetí (č. j. OA–116/01–44) převzaty dokumenty vesnické organizace KSČ v Jindřichovicích, které předal její bývalý jednatel Jiří Korel. Dokumentace zrušené organizace byla předána do archivu v jednoduchých papírových deskách označených názvy skupin spisů, do kterých byla částečně rozdělena podle jejich věcného obsahu. Nejucelenější byly skupiny zápisů z členských schůzí s přílohami a zápisy ze schůzí výboru organizace. Další skupiny spisů byly nazvány kádrová práce, posudky, RSV a stranická skupina poslanců MNV. Skupiny označené jako pošta a došlá pošta obsahovaly spisy bez dalšího věcného třídění a byly v nich zařazeny i dokumenty patřící podle svého obsahu do věcně určených skupin.

Původně ukládal písemnosti vesnické organizace KSČ jednatel organizace, který patřil mezi členy stranického výboru a sám většinu dokumentace také vytvořil, v kovové uzamykatelné skříni v prostorách místního národního výboru. Jelikož působil zároveň ve funkci tajemníka MNV a později jako člen obecního zastupitelstva, mohl tuto možnost uložení a zároveň zajištění stranické dokumentace využívat i po zániku vesnické organizace KSČ. Až po skončení své činnosti u obecního zastupitelstva se rozhodl stranickou dokumentaci předat do archivu.

Způsob uložení a zabezpečení dokumentace před jejím předáním do archivu se projevil ve jejím vcelku dobrém fyzickém stavu. Proč se zachovaly z činnosti vesnické organizace KSČ v Jindřichovicích písemnosti až ze sedmdesátých let a v ucelenější podobě dokonce až od konce sedmdesátých let 20. století, se nepodařilo při jejich předání blíže zjistit. Skutečností zůstává, že kromě zlomku dokumentace tohoto původce, kterou tvoří zápisy ze schůzí organizace a jejího výboru z let 1968 – 1970, zachovaného v archivním fondu KSČ – OV Sokolov se další archiválie jinde nenacházejí.

Při předávání dokumentace byl pracovníky archivu sepsán záznam o převzetí, ve kterém byla předávaná dokumentace také podle obsahu a množství sepsána. Předtím se základním způsobem ještě adjustovala a uložila do kartonů.

III. Archivní charakteristika archivního fondu

Před zpracováním do podoby inventáře archivní fond KSČ – vesnická organizace Jindřichovice obsahoval spisy z let 1972 – 1990 o rozsahu 0,39 bm.

Při inventarizaci materiálu tohoto fondu byl použit Metodický pokyn pro inventární zpracování fondů KSČ ve Státním oblastním archivu v Plzni (č. j. SOAP/00–2073/05–01). V souladu s tímto pokynem a podle Směrnice pro skartaci (vyřazování) písemností krajských a okresních výborů a základních organizací KSČ z roku 1967 vypracované podle Zásad pro skartaci stranických písemností schválených sekretariátem ÚV KSČ 17. 2. 1965 bylo provedeno rozdělení a uspořádání dokumentace uložené v tomto fondu,

ale pro výjimečně skoro úplné dochování písemností v tomto typu archivního fondu nebyla při zpracování provedena vnitřní skartace.

Mezi spisy byla při inventarizaci fondu nalezena kniha odeslané pošty z let 1981 – 1990, která byla z výše uvedených důvodů rovněž zachována a jako jediná registraturní pomůcka zaevidována.

Spisy byly při inventarizaci převážně nově uspořádány podle věcného obsahu v jednoduchém uměle vytvořeném schématu vycházejícím ze Směrnice pro skartaci z roku 1967. Před věcné skupiny spisů byly předřazeny v samostatných chronologických řadách zápisy z členských schůzí a ze schůzí výboru VO (inv. č. 2 a 3) a zápisy z veřejných schůzí (inv. č. 4), jež tvoří vždy po jednom inventárním číslu. Spisy uvnitř věcných skupin jsou řazeny většinou chronologicky, jen skupina Kádrová práce – jednotlivě abecedně (inv. č. 7), kde jsou pohromadě záležitosti jednotlivých osob, je výjimečně seřazena abecedně. Tento způsob uspořádání a tvorby inventárních jednotek byl zvolen s ohledem na rozsah archiválií tvořících tento fond. Nebylo by při tom účelné detailizovat agendu v působnosti vesnické organizace a vytvářet větší množství skupin, ale zároveň bylo třeba původně nedůsledné členění písemností, kdy vedle několika věcných skupin existovala ještě část označovaná jako korespondence, v níž se nacházelo značné množství věcně správně jinam příslušných dokumentů. Při přemanimulování původního řazení spisů došlo tedy k dotažení věcného uspořádání celé spisové agendy.

Při inventarizaci fondu bylo dále zjištěno, že původní časový rozsah materiálu byl nepřesně určen. Ve fondu se nacházejí také dokumenty z doby, kdy byla vesnická organizace již složkou nově 31. března 1990 vytvořené Komunistické strany Čech a Moravy, což kupodivu není ze vlastní dokumentace fondu patrné. Archiválie vzniklé po tomto datu byly ve fondu KSČ – VO Jindřichovice i pro jejich nepatrný rozsah ponechány a tvoří zde posteriora s datací uvedenou v obléhách závorkách (inv. č. 2 a 11).

Fond KSČ – VO Jindřichovice tvoří archiválie pouze II. kategorie vedené v českém jazyce a vcelku dobře zachované.

Archivní fond obsahuje po inventarizaci 1 registraturní pomůcka (0,01 bm) a 4 kartony spisů (0,44 bm) z let 1972 – 1990 (1992), tedy 5 evidenčních jednotek rozdělených typově a obsahově do 12 inventárních jednotek.

IV. Stručný rozbor obsahu archivního fondu

Nejdůležitějšími skupinami archiválií zařazených v tomto fondu jsou zápisy z členských schůzí a schůzí výboru vesnické organizace s přílohami.

Archivní fond KSČ – vesnická organizace Jindřichovice však obsahuje rovněž dokumentaci zařazenou do skupin členství ve straně a kádrová práce, v nichž jsou uvedeny údaje o osobách, dnes ještě žijících. Nakládání s těmito archiváliemi a jejich obsahem, zejména při jejich využívání, podléhá omezením vyplývajícím z ustanovení

zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů, v pozdějším znění.

V. Záznam o uspořádání archivního fondu a zpracování archivní pomůcky

Archivní fond KSČ – vesnická organizace Jindřichovice 1972 – 1990 (1992) uspořádali ve Státním okresním archivu Sokolov se sídlem v Jindřichovicích v prosinci 2005 archivářka Eva Vlasáková a ředitel archivu PhDr. Vladimír Vlasák a tito zaměstnanci zároveň vypracovali inventář tohoto archivního fondu.

Eva Vlasáková

Jindřichovice 26. června 2006

PhDr. Vladimír Vlasák

Příloha č. 1:

Seznam použitých pramenů a literatury

SOkA Sokolov: Archivní fond Místní národní výbor Jindřichovice
(1937) 1945 – 1990

SOkA Sokolov: Archivní fond KSČ – okresní výbor Kraslice 1945 – 1960

SOkA Sokolov: Archivní fond KSČ – okresní výbor Sokolov 1945 – 1990

Čapka František: Dějiny zemí Koruny české v datech, Praha 1998

Ilustrovaný encyklopedický slovník II. (J – Při), Praha 1981, s. 174 – 177

Malá československá encyklopedie III. (I – L), Praha 1986, s. 472 – 475

Razili cestu. Přehled dějin dělnického hnutí, KSČ a výstavby socialismu
na Sokolovsku, Sokolov 1986

Vlasák Vladimír: Volby do Ústavodárného národního shromáždění v r. 1946
a Sokolovsko, Sokolovsko očima kronikářů 2 (1986), s. 24 – 33

Příloha č. 2:

Seznam použitých zkratk

č. j.	číslo jednací
KSČ	Komunistická strana Československa
MNV	místní národní výbor
NV	národní výbor
OV	okresní výbor
RSV	rok stranického vzdělávání
SOkA	státní okresní archiv
ÚV	ústřední výbor
VO	vesnická organizace

I n v e n t á r n í s e z n a m

I. Spisový materiál**A. Registraturní pomůcky**

1	Kniha odeslané pošty	1981 – 1990	R	1
---	----------------------	-------------	---	---

B. Spisy

2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1981	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1982	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1983	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1984	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1985	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1986	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1987	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1988	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1989	N	1
2	Zápisy z členských schůzí VO s přílohami	1990	N	1
2	Zápis z členské schůze VO (18. 2. 1991)	(1991)	N	1
2	Zápis z výroční členské schůze VO (22. 10. 1992)	(1992)	N	1
3	Zápis ze schůze výboru VO (19. 12. 1978)	1978	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1979	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1980	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1982	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1983	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1984	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1985	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1986	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1987	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1988	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1989	N	2
3	Zápisy ze schůzí výboru VO	1990	N	2
4	Zápisy z veřejných schůzí	1981 – 1990	N	2
5	Členství ve straně – evidence členů VO a jejího výboru	1975 – 1990	N	2
6	Kádrová práce – všeobecně	1974 – 1988	N	3
7	Kádrová práce – jednotlivě abecedně	1972 – 1989	N	3
8	Kádrová práce – udělování vyznamenání a medailí	1974 – 1988	N	3
9	Kontrolní, disciplinární a revizní činnost	1973 – 1990	N	3
10	Stranická výchova a vzdělávání	1973 – 1989	N	3
11	Masově politická práce	1975 – 1990 (1991)	N	4
12	Stranická skupina poslanců MNV Jindřichovice	1981 – 1989	N	4

Název archivní pomůcky: KSČ – vesnická organizace Jindřichovice

Značka fondu: KSČ – VO Jindřichovice

Časový rozsah fondu: 1972 – 1990 (1992)

Počet evidenčních jednotek: 5 (1 registrurní pomůcka, 4 kartony)

Počet inventárních jednotek: 12

Rozsah fondu v bm: 0,45 (1 reg. pom. 0,01 bm, 4 kartony 0,44 bm)

Stav ke dni: 26. 06. 2006

Fond zpracoval: Eva Vlasáková a PhDr. Vladimír Vlasák

Pomůcku sestavil: Eva Vlasáková a PhDr. Vladimír Vlasák

Počet stran: 12

Počet exemplářů: 5

Archivní pomůcku schválil: PhDr. Vladimír Vlasák